

Klimat- och näringslivsdepartementet

Vår referens/dnr:

2023-23

Er referens/dnr:

KN2023/02353

2022-03-06

Remiss av förslaget till förordning om elstöd till företag

Föreningen Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att avge yttrande över rubricerad förordning och tillstyrker förslaget i enlighet med vad som anges nedan.

Grunder för förslaget

Regeringen föreslår en förordning om elstöd till juridiska personer och enskilda näringsidkare i syfte att mildra effekterna av höga elpriser. I budgetpropositionen för 2023¹ aviserade regeringen att ett elstöd finansierat av intäkter från överbelastning i elnätet, s.k. kapacitetsavgifter (ofta kallade flaskhalsintäkter), hos Svenska kraftnät ska återföras till elkonsumenterna. På uppdrag av regeringen har Svenska kraftnät ansökt hos Energimarknadsinspektionen om ett stöd för näringsidkare och juridiska personer, en ansökan som godkändes av Energimarknadsinspektionen den 11 januari 2023.

Den föreslagna förordningen innebär att företag, definierat som en juridisk person eller näringsidkare, efter ansökan hos Skatteverket kan ha rätt till elstöd. Att stödet lämnas till juridiska personer innebär att det kan bli aktuellt både för företag och organisationer, t.ex. stiftelser, föreningar och registrerade trossamfund. Även kommuner och regioner omfattas. Företaget behöver även vara elkund, dvs. ett företag vars köp av el avser eget bruk.²

För rätt till stöd behöver företaget

- ha rätt att ta ut el i uttagspunkten enligt ett avtal med ett nätföretag den 17 november 2022,
- uttagspunkten finnas i något av de två sydligaste elområdena (elområde 3 och 4),
- el ha tagits ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under oktober 2021–september 2022, och
- eluttaget inte berättiga till elstöd enligt förordningen om elstöd till konsumenterna för oktober 2021–september 2022.

¹ Prop. 2022/23:1 utg.omr. 21 avsnitt 2.8.

² Begreppet "eget bruk" innebär inte att företaget måste ha konsumerat elen. Om företagets verksamhet består i att tillhandahålla lokaler med el till hyresgäster eller motsvarande anses den el som behövs för tillhandahållandet vara använd för eget bruk även om den i slutändan konsumeras av hyresgästen.

Vidare föreslås vissa ytterligare krav³ för att ett företag ska få ta del av stödet, utöver ovan angivna rekvisit och de begränsningar som finns i EU:s statsstödsregler bl.a. att:

- den stödberättigade behöver vara godkänd för F-skatt alternativt uppfylla samma krav som för F-skatt om godkännande inte finns.⁴
- den stödberättigade får inte vid beslutstillfället ha statliga skulder hos Kronofogdemyndigheten som handläggs som allmänt mål enligt 1 kap. 6 § utsökningsbalken.

Ett krav enligt EU:s statsstödsregelverk är att enskilda företag eller en koncern inte kan få stöd med mer än 20 mnkr. Därutöver tillkommer ett tak på 2,5 mnkr för ett företag som är verksam inom primärproduktion av jordbruksprodukter och på 3 mnkr om ett företag är verksam inom fiskeri- och vattenbrukssektorerna. För det fall ett eller flera sådana företag är verksamma inom samma koncern gäller taket samlat för de berörda företagen.

Elstödet lämnas för framtida elkostnader. Beräkningen av stödets storlek utgår dock av praktiska skäl från mängden el som har tagits ut för förbrukning under oktober 2021–september 2022. Stöd lämnas med 79 öre per kilowattimme för en uttagpunkt som finns i det sydligaste elområdet (elområde 4) och med 50 öre per kilowattimme för uttagpunkter i elområde 3. Svenska kraftnät har uppskattat det sammantagna stödbeloppet till cirka 29 mdkr. Antalet uttagpunkter som kan förväntas bli föremål för elstöd till företag uppgår till cirka 600 000, men eftersom ett företag kan ha mer än en uttagpunkt beräknas antalet ärenden bli färre än 600 000.

Skatteverket är den myndighet som ansvarar för hanteringen och utbetalningen av elstödet. Den beräknade kostnaden för Skatteverkets hantering är osäker men den beräknas inte överstiga 400 mnkr, kostnader som Svenska kraftnät får ta från kapacitetsavgifterna för att ersätta Skatteverket.

Synpunkter

Svenskt Näringsliv anser att det är positivt att det sker en återbetalning till de företag som betalat in avgifterna i den mån avgifterna inte används för att bygga bort flaskhalsarna.

Då det gäller fördelning av återbetalningen mellan hushåll och företag, borde en given utgångspunkt vara att den sker i proportion till andelen av förbrukningen som ligger till grund för kapacitetsavgifterna. Mot bakgrund av detta är det beklagligt att EU:s statsstödsregler uppställer ett generellt tak för återbetalningen på 2 miljoner euro och som i Sverige onödigt restriktivt begränsas till 20 mnkr istället för att anges i euro som i exempelvis lagen om skatt på energi, LSE.⁵

Begränsningen i statsstödsreglerna innebär vidare att företag som ingår i en koncern har ett tak för koncernbolagen som helhet om totalt 20 mnkr. Detta kan vålla problem, särskilt i sådana fall där takbeloppet träffar företagsgrupper med ägarintresse i flera olika branscher.

³ Förutsättningar för stöd finns i 8 -13 §§ i den föreslagna förordningen om elstöd till företag.

⁴ Detta gäller dock inte för sådana stiftelser, föreningar eller registrerade trossamfund som undantas från skattskyldighet enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen (1999:1229), privatbostadsföretag enligt 2 kap. 17 § inkomstskattelagen, dödsbon och samfällighetsföreningar.

⁵ Se bl.a. 9 kap. 2 § LSE.

Konsekvensen kan i sådana fall, såvitt Svenskt Näringsliv bedömer, bli att vissa verksamheter inom företagsgruppen får ett lågt belopp återfört, inte bara i förhållande till deras elförbrukning utan även i förhållande till takbeloppet. I dessa fall kan det uppkomma snedvridningar i gentemot konkurrerande företag i samma bransch om dessa inte skulle påverkas lika mycket av koncernbegränsningen.

Ett annat exempel på en liknande problematik är att hyresgäster som inte står på elabonnemanget kommer bli förfördelade i förhållande till de som står på abonnemanget eller som äger sina lokaler. Trots att fastighetsägare kan skicka vidare stödet kommer stora fastighetsägare ganska snabbt slå i taket på 20 mnkr, och därmed blir möjligheten att skicka vidare stöd till hyresgästerna begränsad.

Med andra ord kommer företag, med nuvarande förslag, hanteras olika vilket kan leda till konkurrenssnedvridningar. Promemorian borde innehålla resonemang om alternativa lösningar för att komma till rätta med sådana problem, samt beskrivningar av konsekvenser för dessa alternativ.

Begränsningarna för företagen innebär att de får 29 mdkr istället för 39 mdkr som skulle ha varit fallet om fördelning mellan företag och hushåll skulle skett proportionerligt i förhållande till den förbrukning som ligger till grund för kapacitetsavgifterna. Denna omständighet gör det särskilt angeläget att överväga kompletterande åtgärder som är bredare i sin utformning och som beaktar det faktum att vissa företag i dagsläget förfördelas.⁶ Det finns möjlighet att inte bara använda avsnitt 2.1 i kommissionens tillfälliga krisramverk, utan även avsnitt 2.4 som man till viss del använt för åtgärderna riktade till energiintensiv industri.⁷ Ekonomiska stöd som finansieras brett via statsbudgeten bör dock endast användas i undantagsfall vid temporära och extraordinära händelser. En mer långsiktig ambition måste istället vara att vidta åtgärder för att stärka konkurrenskraften för företag i Sverige och därmed skapa arbetstillfällen och välstånd i Sverige. En reform i sådan riktning som borde övervägas vore att sänka energiskatten på el.

Överväganden om kompletterande åtgärder får dock inte ske till priset av ytterligare förseningar. Återföringen av kapacitetsavgifter har redan dröjt och det är viktigt att företag kan börja ansöka om ersättning den 30 maj som utlovats – även detta datum är att betrakta som sent. Det är därför ytterst angeläget att Skatteverkets hantering sker skyndsamt och effektivt. Den till synes höga kostnadsersättningen som beräknas för myndighetens handläggning och som finansieras av kapacitetsavgifterna, borde borga för att Skatteverket har resurser för att utföra aktuellt uppdrag med hög prioritet.

SVENSKT NÄRINGS LIV

Johan Fall

Fredrik Carlgren

Robert Lönn

⁶ I detta ligger åtgärder finansierade av de kapacitetsavgifter om 55,6 mdkr som Svenska kraftnät bedömt finns tillgängligt för återföringar och varav 10 mdkr ej kommer betalas ut till juridiska personer pga. statsstödsreglerna. Som Svenskt Näringsliv anför i tidigare remissvar (dnr KN2023/02306) borde dock de juridiska förutsättningarna för andra lösningar som ej bryter mot statsstödsreglerna analyseras närmare. Såvitt Svenskt Näringsliv kan bedöma är det oklart i vilken omfattning detta utretts eller studerats, i vart fall saknas en närmare redogörelse för det i det remitterade underlaget.

⁷ Tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2022/C 426/01).